

Odb. ZRUSENÍ ČESKÉHO ŠLECHTICKÉHO SPOLEČENSTVÍ A SLUŽBY
dnem 1. 4. 1977, početním RMV č. 6/1999.

Mgr. Jan Frýdl

A - Fz. RQ

~~PŘÍSNE TAJNÉ!~~

Výtisk č.: * 000006

ROZKAZ

MINISTRA VNITRA ČSSR

Ročník 1970

V Praze dne 30. září 1970

Číslo 44

Zrušený rozkaz NMV ČSSR č. 21/1978.
44

Evidování a rozpracování nepřátelských osob

Pravicové a reakční síly v ČSSR, pod vedením a za pomocí zahraničních center, organizují soustavně nepřátelskou propagandu a uskutečňují ovlivňování čs. občanů v duchu nepřátelských ideologií. Útočí především proti marx-leninským principům politiky komunistické strany a organizují různé formy činnosti proti politice strany a státu.

Důkazem toho je odhalení politických cílů extrémních pravicových, antisocialistických a antisovětských sil po lednu 1968. Představitelé těchto sil se počali politicky a organizačně v tomto období formovat, a to především v hromadných sdělovacích prostředcích, nově vytvořených organizacích jako byly KAN, K-231, Společnost pro lidská práva, jakož i v obnovovaných organizacích socialně demokratické strany, stínových reakčních orgánech Čs. strany socialistické, lidové a dalších organizacích.

Otevřený nástup kontrarevolučních sil v posledních letech potvrdil nebezpečnost těchto reakčních sil pro socialistické zřízení v ČSSR. Výsledkem zformovaného útoku protisocialistických a protisovětských sil byla vážná vnitropolitická krize, jejíž důsledky se projevily ve všech oblastech politického i hospodářského života země.

Rozbor činnosti nepřátelských sil uvnitř státu potvrzuje, že se podílejí na provádění ideologické diverze nepřátelských center, jsou šířiteli poplašných a nepravdivých zpráv a jejich nepřátelská činnost postihuje všechny úseky politického i hospodářského života.

Z těchto důvodů nabývá v současné době mimořádného významu organizace cílevědomých operativních opatření k odhalení nepřátelské činnosti zbytků vnitřního nepřítele.

V roce 1968 došlo ke zrušení RMV č. 10/1964, který upravoval problematiku evidování a rozpracování nepřátelských osob a do současné doby nejsou zásady činnosti Státní bezpečnosti v tomto směru interními předpisy upraveny.

V příloze tohoto rozkazu

v y d á v á m

„Směrnice o evidování a rozpracování nepřátelských osob“ (dále jen „Směrnice“) a

u k l á d á m

— náčelníkům správ StB zajistit:

- a) do 31. prosince 1970 přehodnocení materiálů k osobám, vedených podle zrušeného RMV č. 10/1964 a uskutečnit evidenční či jiná opatření uložená Směrnicemi;
- b) ihned registraci a opatření k nepřátelským osobám, k nimž jsou soustředěny potřebné poznatky, ve smyslu příslušných ustanovení Směrnic;
- c) v potřebném rozsahu seznámení podřízených pracovníků s tímto rozkazem a Směrnicemi;
- d) uložit podřízeným pracovníkům dodržování konspirace při plnění úkolů vyplý-

- vajících z těchto Směrnic při dodržování zásady, že s vydanými Směrnicemi lze seznámovat jen pracovníky příslušných útvarů StB;
- **náčelníku SEO II. správy FSZS**
zabezpečit plnění Směrnic ve své působnosti.

Tento rozkaz nabývá účinnosti dnem vydání.

Cj.: SV-0056/P-70

Ministr vnitra ČSSR:
v zastoupení náměstek ministra vnitra
plk. RSDr. Miloslav KOŠNAR v. r.

Obdrží: M, N,
I., II., III. správa FSZS, V. správa MV ČSSR,
HS StB v ČSR a v SSR,
správy StB v krajích,
OStB.

Záznam:

S rozkazem a s přílohou byli seznámeni (dne - kdy):

Opatření učiněná k provedení rozkazu:

Kontrolou pověřen:

Datum:

Podpis náčelníka:

Odbor archivů a společné služby
ZRUŠENÝ STUPLÝ ÚDAJEVNÍ OVÚ-ZKUJ
dnem 1. 4. 1979, pořízením uV č. 6/1999.

Mgr. Jan Frolík

A.. Tz. 88

Příloha k RMV ČSSR č. 44/1970

~~P R I S N E T A J N E !~~

S M Ě R N I C E

o evidování a rozpracování nepřátelských osob

I.

Základní ustanovení

Současná vnitřní i zahraniční situace vyžaduje, aby byla vedena jednotná evidence osob, které projevují nepřátelský postoj k socialistickému společenskému zřízení. Zkušenosti ukazují, že tyto síly ve státě zůstávají hlavním nebezpečím. Dokonalá znalost záměrů těchto osob, spojená s včasním odhalením a postihem organizátorů nepřátelské činnosti, tvoří základní podmínu úspěšného boje s těmito nepřáteli. Útvary Státní bezpečnosti musí proto v tomto směru uskutečňovat vyhledávání, prověřování osob nepřátelsky zaměřených proti politice strany a státu a tyto osoby evidovat. Podle závažnosti zjištěných poznatků uskutečňovat potřebná opatření ve smyslu směrnic o agenturně operativní práci StB.

Hlavním měřítkem pro evidování musí být konkrétní objektivní a seriózní materiály o nepřátelském smýšlení, činnosti nebo postoji osob, podle daných hledisek. Rozpracování a pozorování se provádí po jednotlivých problematikách operativní činnosti StB.

Cílem evidování nepřátelských osob je získat soustavný přehled o jejich pobytu, pohybu a nepřátelské činnosti.

Hlavní zásadou při zařazení osoby do operativní evidence musí být třídní hledisko, vyhodnocen stupeň angažovanosti vytypované osoby při nástupu antisocialistických a antikomunistických sil v uplynulém období a individuální ohodnocení poznatků. Do evidence nepřátelských osob lze zařazovat jen skutečné nepřátele, kteří různými formami vystupovali a vystupují proti socialistickému společenskému zřízení nebo jsou šířiteli nepřátelských ideologií. Evidování těchto osob provádět jen na základě konkrétních prověřených materiálů.

Nelze zaměňovat evidování nepřátelských osob s jejich rozpracováním. Je třeba vycházet ze zásady, že každá nepřátelská osoba nebude aktivně rozpracovávána, že zůstanou nepřátelské osoby všeobecně pozorovány v rámci problematik nebo aktivně pozorovány v pozorovacích svazcích. Proto je jejich evidování

na základě níže uvedených hledisek nezbytné. Nepřátelské osoby žijící na území ČSSR, které jsou rozpracovávány v některém z operativních svazků, musí být současně evidovány v evidenci nepřátelských osob.

Evidence a písemné materiály nepřátelských osob jsou vedeny na příslušných odděleních nebo skupinách StB podle místa trvalého bydliště nebo přechodného bydliště, je-li jejich dočasný pobyt vázán na zaměstnání.

Nepřátelské osoby z celého území kraje jsou evidovány u SEO SStB a centrálně u SEO II. správy FSZS.

II.

Hlediska k zařazování nepřátelských osob do evidence

A. Evidování podléhají:

- představitelé a aktivní členové reakčních nepovolených nebo zakázaných organizací, politických stran (KANu, Společnosti pro lidská práva, pravicových sociálních demokratů, Demokratické strany Slovenska atd.), představitelé pravicového oportunitismu, jakož i představitelé sionistického hnutí, u nichž byla zjištěna aktivní činnost nebo spojení s protisocialistickými a antikomunistickými silami doma i v zahraničí;
- organizátoři a mimořádně aktivní účastníci masových akcí, demonstrací a protisocialistických vystoupení;
- organizátoři, šířitelé nepřátelských letákův akcí, psychického a fyzického teroru;
- aktivní činitelé K-231, SONOLP (Slovenská organizace na ochranu lidských práv) a osoby, které spáchaly trestné činy podle I. hlavy trestního zákona, zejména vlastizrady (dříve velezrady), teroru, diverze, sabotáže, vyzvědačství, rozvracení, podvracení, rozšiřování protistátních dokumentů v širším měřítku a navrátilci;

- e) reakční představitelé a ideologové církevní hierarchie, dále konsilové obnovy, tajných řádů, sekt a laického hnutí;
- f) organizátoři a ideologové z řad antisocialistických a antikomunistických sil na úseku kultury, vědy, zdravotnictví, školství, ekonomiky, státního aparátu a služeb, o nichž je zjištěno, že udržovali nebo udržují styky s prominenty čs. emigrace a nepřáteli doma a v zahraničí;
- g) osoby z řad bývalých vykořisťovatelských tříd a jejich rodinné příslušníci; představitelé bývalého státního a hospodářského aparátu, zvláště ti, kteří udržují styky s nepřátelskými osobami a institucemi v kapitalistických státech;
- h) bývalí členové SD, SS, SA, Abwehru a agenti nacistických a jiných kapitalistických zpravodajských služeb, představitelé a funkcionáři fašistických a pronacistických aktivistických organizací (Vlajka, Liga proti bolševismu, Svatý pro spolupráci s Němcem, Kuratorium, HSLS, HG, MNP, NKP apod.).

B. Sfery působnosti a kategorie nebezpečnosti evidovaných nepřátelských osob pro společnost:

U evidovaných osob je pověrné vždy vyznačit v příslušné evidenční kartě sféru působnosti, kde se projevovala nebo projevuje jejich nepřátelská činnost a kategorie nebezpečnosti těchto osob pro společnost (dále jen „kategorie“).

Sfery působnosti jsou:

- a) politické, masové a zájmové organizace,
- b) kulturní oblast,
- c) publicistika — film, televize, tisk atd.,
- d) školství — základní, střední, vysoké školy,
- e) státní aparát — národní výbory, soudy, prokuratura, armáda, Bezpečnost,
- f) ekonomika,
- g) věda a výzkum,
- h) zdravotnictví,
- i) církevní oblast,
- j) služby,
- k) ostatní.

Kategorie rozlišujeme:

1. zvláště nebezpečné, aktivní činitele, organizátory a konspirátory protisocialistických sil a nepřátelské činnosti (jedná se zpravidla o osoby rozpracovávané v příslušných operativních svazcích);

2. nebezpečné, nepřátelsky zaměřené osoby, které využívají svého postavení a pod rouškou formálních (oficiálních) styků udržují spojení s dalšími reakčními živly doma nebo v cizině a do aktivní nepřátelské činnosti se zapojují jen při mimořádných událostech (jedná se zpravidla o osoby pozorované v příslušných operativních svazcích);
3. reakčně zaměřené osoby, které se svými nepřátelskými postoji veřejně neprojevují, sdružují se ve skupinách mezi sebou nebo udržují styky s cizinci;
4. ostatní nepřátelské osoby, které svým charakterem neodpovídají předcházejícím kategoriím, dále osoby, které odpovídají zařazení do kategorií 1.—3., avšak vážně onemocněly a vzhledem ke zdravotnímu stavu se do nepřátelské činnosti nezapojují, nebo osoby, které dosáhly vysokého fyzického věku apod.

Stupeň nebezpečnosti evidované osoby v kategorii 1.—3. navrhoje náčelník oddělení (skupiny) StB a schvaluje náčelník správy StB. Kategorii 4 schvaluje náčelník oddělení nebo skupiny StB. U osob evidovaných v operativních svazcích rozhoduje o evidování v evidenci nepřátelských osob náčelník, který schvaluje zavedení svazku. Vzhledem k neustálému procesu vývoje je nutné provádět systematické prověrky evidencí nepřátelských osob. Evidence musí být neustále na základě nových poznatků doplnována a z evidence vyfazovány osoby, jejichž evidování tyto směrnice nepřipošlo.

Evidování osob podle jiných předpisů zůstává nedotčeno.

C. Způsob evidování nepřátelských osob:

Evidenční údaje nepřátelských osob musí obsahovat:

- jméno a příjmení (včetně změny jména),
- datum a místo narození,
- sociální původ,
- národnost — státní příslušnost,
- bydliště (trvalé i přechodné),
- povolání a místo zaměstnání,
- stručnou politickou charakteristiku,
- odůvodnění zařazení do evidence,
- sféra působnosti,
- výsledek lustrace v evidencích StB a VB.

Evidovaná osoba se na oddělení (skupině) StB:

1. zapíše do jmenného rejstříku (příloha č. 1) příslušné kategorie,
2. vyplní se na ni trojmo evidenční karta (příloha č. 2), trojmo statistický list (příloha č. 3); na evidenční karty se vyznačí číslo kategorie a za lomítkem pořadové číslo jmenného rejstříku.

Prvopis s kopíemi evidenční karty a statistických listů se odešle statisticko-evidenčnímu oddělení SStB, které zařadí kartu a statistický list do své evidence a prvopis karty spolu se statistickým listem odešle statisticko-evidenčnímu odboru II. správy FSZS, který je zařadí do centrální evidence.

D. Způsob vedení evidence:

Evidence (jmenné rejstříky, kartotéka a spisový materiál) musí dát ucelený a soustavný přehled o stavu evidovaných osob.

1. Jmenné rejstříky se vedou podle jednotlivých kategorií a evidované osoby se zapisují chronologicky za sebou a označují pořadovými čísly. U rozpracovávaných osob se vyznačí (tužkou) v rubrice „rozpracováván“ druh a číslo operativního svazku. Ostatní záznamy (např. zrušení evidování v důsledku přestěhování, vynětí z evidence apod.) se vyznačí v rubrice „poznámka“, kde se uvede, kam a pod jakým čj. byly písemné materiály předány nebo důvod, pro který bylo zrušeno evidování. Jméno osoby se v rejstříku škrtné, záznam však musí zůstat čitelný.
2. Kartotéku tvoří kopie evidenčních karet, které se vedou abecedně. U osob, které používaly více jmen (rodné jméno, změna jména apod.) vyhotovují se na tato jména odkazové karty.
3. Spisový materiál na evidované osoby se vede v objektových svazcích (pokud nemají samostatné operativní svazky) podle jednotlivých kategorií. Pro uspořádání a zavedení objektového svazku platí příslušné předpisy o operativní evidenci.
4. Nesplňuje-li evidovaná osoba podmínky zařazení v určité kategorii, musí být přeřazena.
5. Při zrušení a vynětí z evidence (např. pominuly důvody k zařazení do evidence, evidovaná osoba onemocněla těžkou trvalou chorobou, opustila republiku apod.) se evidenční karty vyřadí a materiály se předají s návrhem na uložení u SEO SStB. V případě odsouzení

k trestu odňtí svobody se materiály přikládají k operativním svazkům podle služebního předpisu A-oper-II-1, byl-li tento svazek zaveden.

O snížení kategorie, zrušení a vynětí z evidence nepřátelských osob rozhoduje příslušný náčelník na základě písemného návrhu operativního pracovníka.

III.

Kontrola pobytu evidovaných osob, provádění změn v evidenci a předávání evidenčních materiálů

1. Pracovník oddělení (skupiny) a správy StB, pověřený vedením evidence, prověruje každé tři měsíce, zda evidovaná osoba nezměnila bydliště.
2. Přestěhovala-li se evidovaná osoba do jiného okresu v rámci SStB, odešle evidenční kartu a příslušný spisový materiál osob na oddělení (skupinu) StB, v jeho (jejíž) obvodu působnosti se osoba přihlásila k trvalému pobytu. Pracovník oddělení (skupiny) StB, který materiály obdržel, ověří, zda se osoba přihlásila k trvalému pobytu, tuto zaregistrouje a změnu bydliště a pořadové číslo složky ohláší SEO SStB, a to pak SEO II. správy FSZS.
3. Přestěhovala-li se osoba do obvodu působnosti jiného kraje, odešle se evidenční karta a spisový materiál cestou příslušného SEO SStB, které uvedenou osobu vyjmé z evidence. K materiálům oddělení (skupiny) StB přiloží SEO SStB evidenční kartu a odešle oddělení (skupině) StB, do jehož působnosti se osoba přestěhovala, cestou příslušného SEO SStB. Oddělení (skupina) StB po obdržení evidenční karty a spisového materiálu provede zaregistrování osoby do rejstříku a na evidenční kartu poznamená nové pořadové číslo jmenného rejstříku. Jednu evidenční kartu odešle SEO SStB k zařazení do operativní evidence a k oznámení změny (bydliště, registračního čísla) SEO II. správy FSZS.
4. Je-li osoba vedena v některém operativním svazku, postupuje se podle služebního předpisu A-oper-II-1 a operativní pracovník je povinen hlásit změnu bydliště evidované osoby pracovníku pověřenému vedením evidence nepřátelských osob.
5. U osob, které se v důsledku změny svého zaměstnání přihlásí k přechodnému pobytu v jiném kraji, postupuje se obdobně jako u osob odhlášených z místa trvalého by-

- dliště; vypracuje se duplicitní karta se zprávou a zašle příslušnému oddělení (skupině) StB místa přechodného pobytu. Duplicitní karta musí být jako duplicitní oznámena. Pracovník pověřený vedením evidence prověřuje, zda přechodný pobyt osoby trvá. Po skončení přechodného pobytu odešle oddělení (skupina) StB duplicitní kartu spolu se zprávou o poznatcích oddělení (skupině) StB do místa jejího trvalého pobytu. Duplicitní karta se pak zruší.
6. Podle požadavků vedení StB, náčelníků operativních odborů a správ StB vypracovává SEO statistické přehledy a spolu s příslušnými analytickými útvary rozbory o počtech evidovaných osob v jednotlivých kategorických, případně podle dalších uka-zatelů.
7. Kontrolu zásad vedení evidence a administrativy uložených touto směrnicí provádí SEO II. správy FSZS, kontrolně inspekční orgány složky StB, případně další pracovníci pověření příslušnými nadřízenými náčelníky.

IV.

Závěrečné ustanovení

SEO II. správy FSZS nebo SEO SStB jsou povinny při registraci nepřátelských osob v operativních svazcích nebo při jejich ukončení (archivování) a zrušení evidování nepřátelských osob oznámit tuto skutečnost příslušnému oddělení (skupině) SStB k provedení změny v evidenčních pomůckách.

archiv
bezpečnost
složek

Jmenný rejstřík Kategorie č.

EVIDENČNÍ KARTA

Jméno a příjmení

Data narození

dřívější jméno

místo narození, okres

zaměstnání

místo zaměstnání

bydliště

změna bydliště

číslo kategorie a poř. číslo

důvod k evidování

součást, kde je osoba evidována

Jméno prac., který vypnil karty

Statistický list - „NO“

1 Kategorie NO	Hlediska k evidování				
2 Pořadové číslo	1	2	3	4	5
3 Měsíc a rok registrace					6
4	11	12			
5	13	14			
6	15	16			
7	17	18			
8	19	20			
9	21	22			
10 Součást StB	23	24			
11 Odbor	25	26			
12 Oddělení - skupina StB	27	28			
13 Problematika	29	30	31		
14 Muž - žena	32				
15 Data narození	33	34			
16 Národnost	35				
17 Bydliště - kraj	36	37			
18 Bydliště - okres	38	39			
Osobní údaje					

19 Vzdělání	40				
20 Akademický titul	41	42			
21 Změny bydliště	43				
22 Třídní původ	50	51			
23 Původní zaměstnání	52	53			
24 Sociální postavení	54	55			
25 Obor - zaměstnání	56	57	58		
26 Politická příslušnost - současná	59				
27 Politická příslušnost - bývalá	60	61			
28 Operativní rozpracování reg. číslo - druh svazku	62				
29 Trestná činnost - rozpracování	63	64			
30 Sféry nepřátelské činnosti	65	66			
31 Navrátilci	67				
32 Amnestanté	68				
33 Recidivisté	69				
34 Odsouzen pro tr. čin §	70	71			
35 Odsouzen - kdy	72	73			
Osobní údaje	74				